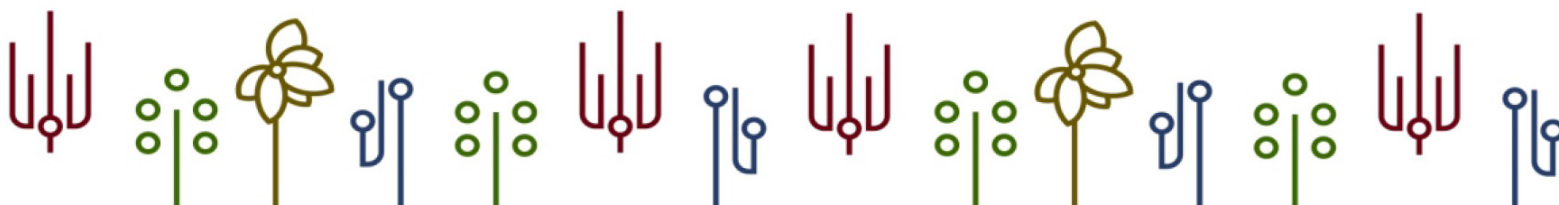

«ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ, ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА»

*Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення
кафедри Географії України та регіоналістики
(м. Чернівці, 31 жовтня - 2 листопада 2025 р.)*

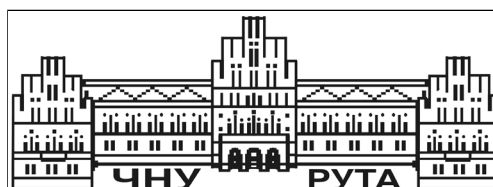

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії України та регіоналістики
Чернівецький відділ Українського географічного товариства

«ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ, ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА»

*Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри
Географії України та регіоналістики
(м. Чернівці, 31 жовтня - 2 листопада 2025 р.)*

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 91+528.9+37.016:91](082)

Редакційна колегія: Джаман В.О., Джаман Я.В., Заблотовська Н.В., Заячук М.Д., Костащук В.І., Костащук І.І., Костенюк Л.В., Паланичко О.В., Пасічник М.Д., Ющенко Ю.С.

Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри Географії України та регіоналістики (м. Чернівці, 31 жовтня 2 листопада 2025 р.) – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 568 с.

ISBN 978-617-8703-32-5

У збірнику представлено матеріали міжнародної науково-практичної конференції **«Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика»** присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри Географії України та регіоналістики, де розкрито результати досліджень науковців з вивчення актуальних питань сучасної географічної науки задля розвитку та відбудови Української держави.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

УДК: 502+316.3 (477)(08)

ISBN 978-617-8703-32-5

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025
© Колектив авторів, 2025

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ. ПОСТАТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ

БІЛОКРИНИЦЬКИЙ Сергій ПОСТАТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ (проф.Харченко А.С.).....	12
ВІСРУ Іван ЕТНОКОНФЕСІЙНА ТА ЛІНГВІСТИЧНА СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ БУКОВИНИ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1918–1940)	14
ГРИЦКУ Вероніка, ПРИСАКАР Віталій, КОВБІНЬКА Галина ЖИТТЄВИЙ ТА НАУКОВИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ МИКОЛАЙОВИЧА ГУЦУЛЯКА - ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ГЕОГРАФА І ПЕДАГОГА.....	23
ДЖАМАН Василь, ДЖАМАН Ярослав НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА ЯРОСЛАВА ЖУПАНСЬКОГО	26
ІЛЬКІВ Микола ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АВСТРІЙСЬКИХ МАП БУКОВИНИ XVIII СТ. В АРХЕОЛОГІЧНИХ СТУДІЯХ	29
ПАВАЛАКІ Міну ЕВОЛЮЦІЯ РЕФОРМИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА БУКОВИНИ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	34
ПЛАТОНОВ Олександр ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ БУКОВИНИ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	39
РІДУШ Богдан, КОСТЮК Уляна НАУКОВИЙ ВНЕСОК ФІЗИКО-ГЕОГРАФА ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА ЛЕВИЦЬКОГО	42
СТАФІЙЧУК Валентин УКРАЇНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ АФРИКИ У XVIII – НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ	45
СУМАТОХІНА Ірина ІСТОРІЯ ГЕОГРАФІЇ ЯК РЕСУРС ДЛЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ІННОВАЦІЙ	47
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО	
АРІОН Оксана, КУПАЧ Тетяна, ОЛІШЕВСЬКА Юлія, ДЕМ'ЯНЕНКО Світлана ЛАНДШАФТНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА СПАДЩИНА м.ВИЛКОВЕ.....	50
АТАМАНЮК Ярослава, КРАВЗ Дмитро БІОГЕОГРАФІЧНА СТРУКТУРА ПРИДНІСТЕРСЬКИХ ЛАНДШАФТІВ: РІЗНОМАНІТТЯ, ЗАКОНОМІРНОСТІ, СУЧАСНІ ЗМІНИ.....	55
БУКАТКА Валерія, ДОРОШКЕВИЧ Сергій МОЖЛИВОСТІ ПАЛЕОМІКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНИХ РЕКОНТРУКЦІЯХ (ЗА ДАНИМИ АНАЛІЗУ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ)	58
ДЕНИСИК Григорій, КАНСЬКИЙ Володимир, СИТНИК Олексій ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ЛАНДШАФТОЗНАВЧИХ ШКІЛ	62
КІЛІНСЬКА Клавдія СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ СОЦІАЛЬНОГО ЛАНДШАФТУ: ВИДОВА СТРУКТУРА ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ	64
КУШНІР Анатолій, ЛЕЙБЕРЮК Олександр, ШВАЙКО Володимир, МАРУЩИНЕЦЬ Андрій, САЧКО Анастасія, ХАРИТОНОВА Ірина, КАРАВАН Володимир АНАЛІЗ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ АГРАРНОЇ СФЕРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД КИЇВСЬКОГО ПРИДНІПРОВ'Я, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ (ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ)	68

МАРУНЯК Євгенія, ЛІСОВСЬКИЙ Сергій ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЛАНДШАФТНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	73
МИХАЛЬКОВА Тетяна, ГРИНЮК Олег ЛАНДШАФТНА СТРУКТУРА ПЗФ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	76
МІЩЕНКО Олена ВПЛИВ ВОЄН НА ПРОСТОРОВИЙ РОЗПОДІЛ ТА СТРУКТУРУ ТАФАЛЬНИХ ЛАНДШАФТІВ	80
ПЕТЛІН Валерій РОЛЬ СТРУКТУР В ОРГАНІЗОВАНOSTІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ СИСТЕМ	83
ГІДРОЛОГІЯ, КЛІМАТОЛОГІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ: СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ОЦІНЮВАННЯ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ВИКЛИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
ALBUQUERQUE Antonio SITING ARTIFICIAL RECHARGE BASINS: A GIS-MCDA APPROACH USING TREATED WASTEWATER.....	86
IGONKIN Dmytro INTERNATIONAL APPROACHES TO RIVER SYSTEM MAPPING: DATA CHALLENGES AND ACCESSIBILITY	94
TARNOVETSKYI Vadym FORMALIZATION OF ENVIRONMENTAL ASSESSMENT IN UKRAINE: CAUSES AND CONSEQUENCES.....	96
HUTSUL Susanna DEFORMATIONS OF THE PRUT RIVER CHANNEL DURING THE PERIOD FROM THE MID-19TH CENTURY TO THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY WITHIN THE CHERNIVTSI REGION	98
ДАНИЛЬЧЕНКО Олена ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ РІЧКИ ЗА ВІЗУАЛЬНОЮ ТЕСТ-МЕТОДИКОЮ НА ПРИКЛАДІ ДЕЯКИХ РІЧОК СУББАСЕЙНУ СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА У МЕЖАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	102
ІЛЬІН Леонід, ІЛЬІНА Ольга ВОДОЗБОРИ РІЗНОТИПНИХ ОЗЕР ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТРУКТУРА Ї ГОСПОДАРСЬКА ОСВОЄНІСТЬ	108
КОСТЕНЮК Людмила, ЗАБЛОТОВСЬКА Ірина ГІДРОЛОГІЧНИЙ РЕЖИМ РІК ВЕРХІВ'Я ПІВДЕННОГО БУГУ.....	111
ЛУЦОВ'ЯТ Антон СТІЙКІСТЬ ВОДНИХ СИСТЕМ МІСТ: ІНТЕГРАЦІЯ SDG 6 У СТРАТЕГІЇ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ	114
ПАЛАНІЧКО Ольга, АРДЕЛЯН Анастасія ДОСЛІДЖЕННЯ СЕЗОННОЇ ДИНАМІКИ ВОДНОГО РЕЖИМУ РІЧКИ ПРУТ В МЕЖАХ УКРАЇНИ.....	117
PASICHNYK Mykola EUROPEAN SYSTEMS FOR HYDROMORPHOLOGICAL ASSESSMENT OF RIVERS: METHOD CONSISTENCY AND LIMITS OF APPLICATION.....	119
ПИЛИПОВИЧ Ольга, ТРОФАНЧУК Сергій ВМІСТ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У РІЧКАХ БАСЕЙНУ СІВЕРСЬКОГО ДІНЦЯ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ	122
ПРИДЕТКЕВИЧ Станіслав, ПРИДЕТКЕВИЧ Юлія, ГАРБАР Владислав, СІКАНЕВИЧ Катерина ГЕОХІМІЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	127

ТИХАНОВИЧ Євген, БОГУСЕВИЧ Сергій	
ВПЛИВ СЕЛЕВИХ ПРОЦЕСІВ У ВЕРХІВ'І БАСЕЙНУ РІЧКИ ЧОРНА ТИСА НА ПОТЕНЦІЙНЕ БУДІВНИЦТВО ГІРСЬКОЛИЖНОГО КУОРТУ	131
ФЕСЮК Василь, ПОЛЯНСЬКИЙ Сергій, ПОЗНАНСЬКА Юлія, ПАРАМУД Віктор	
ВИКЛИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	134
ФОМЕНКО Наталія	
АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ ЕВТРОФІКАЦІЇ БУРШТИНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ЗАСОБАМИ ДЗЗ	137
ХОЛЯВЧУК Дарія	
ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІМАТУ КАРПАТ: СИНТЕЗ ПРОСТОРУ І ЧАСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ	139
ЮЩЕНКО Василь	
АНАЛІЗ ЗМІН ПЛОЩІ ВОДНОЇ ПОВЕРХНІ ДНІСТРОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ЗА ПЕРІОД З 1991 Р. ПО 2021 Р. ЗА ДОПОМОГОЮ ДАНИХ ДЗЗ ТА GOOGLE EARTH ENGINE.....	142
ЮЩЕНКО Юрій, ВУДВУД Марина	
МОЛОДИЙ ЛАНДШАФТ РІЧКИ ЧЕРЕМОШ БІЛЯ С. РОЗТОКИ	145
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СУСПІЛЬНІЙ ГЕОГРАФІЇ	
KOSTASHCHUK Ivan, SMIT Olena	
ON THE ISSUE OF MAPPING THE RELIGIOUS SPACE (BASED ON MATERIALS FROM THE USA AND UKRAINE)	148
LAKOV Plamen, ДАНИЛОВА Ольга, КОСТЕЧКО Андрій	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	155
БАЛИНСЬКИЙ Миколай	
ПРОСТОРОВІ ЧИННИКИ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ)	158
БАРАНОВСЬКИЙ Микола	
СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ В НЕСПРИЯТЛИВИХ УМОВАХ ЯК ОБ'ЄКТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	160
БРИК Степан, ЛЯХОВ Сергій	
АНАЛІЗ НІМЕЦЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ПОБЛИЗУ ЧЕРНІВЦІВ У XVIII-XX ст.	163
ВАСИЛЬЧАК Валентин	
ТРАНСПОРТНО-ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІНОЗЕМНОГО ТУРИЗМУ	166
ВИННИК Андрій, ПИЛИПЕНКО Ігор	
ДИНАМІЧНІ КІЛЬКІСНІ ОЦІНКИ ГЕОГРАФІЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ: МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ	170
ВОЛКОВ Денис, КЛЮЧКО Людмила	
БУДІВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	174
ГАБЕЛОК Олександр	
ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ ДОСТУПНОСТІ АПТЕК У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	178
ГАЛЬЧУК Сергій	
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ВОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ МАЛОЇ ГІДРОЕНЕРГЕТИКИ.....	181
ГОЛУБ Геннадій	
ГОЛОВНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	184

ГУДЗЕЛЯК Ірина НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ДО ЗМІН У ВІКОВОМУ СКЛАДІ НАСЕЛЕННЯ	186
ГУКАЛОВА Ірина ЗБЕРЕЖЕННЯ СІЛЬСЬКИХ СПІЛЬНОТ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	190
ГУСЄВА Наталія МОДЕЛІ ПОВЕРНЕННЯ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ: ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ.....	194
ДЖАМАН Василь, ЧЕРНЮХ Андрій ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ АГЛОМЕРАЦІЇ: АНАЛІЗ СТРУКТУРИ, ДЕМОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОФІЛІВ	200
ДОВГАНЬ Наталія КЛЮЧОВІ ГЕОПОЛІТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ У ТРАКТУВАННІ ФЕНОМЕНУ СЛАБКИХ ДЕРЖАВ (НА ПРИКЛАДІ КРАЇН БАЛКАНСЬКОГО РЕГІОНУ)	204
ДРОНОВА Олена ПІСЛЯ ПОСТМОДЕРНІЗМУ: ДЕЯКІ РОЗДУМИ ПРО МЕТАМОДЕРНІ ГЕОУРБАНІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ АНТРОПОЦЕНУ	209
ЗАБЛОТОВСЬКА Наталія, ДАНІЛОВА Ольга, ОГОНЮК Назар РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	215
ЗАБЛОТОВСЬКИЙ Віталій ВПЛИВ ВІЙНИ НА РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ МЕРЕЖ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	219
ЗАПОТОЦЬКИЙ Сергій, ПАСЬКО Володимир, ЗАПОТОЦЬКА Вікторія, ЛЕВИЦЬКА Ольга ГЕОГРАФІЯ ВТРАТ І ВІДНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	221
ЗАХАРОВ Олексій, МАЛЬЧИКОВА Дар'я ОСВІТА В ПРОСТОРОВОМУ ВИМІРІ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПІДХОДИ АНАЛІЗУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ.....	226
ЗАХАРЧУК Іван ПЕРЦЕПЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ ЯК НАПРЯМ СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ.....	229
ІВАНОВ Євген, БІЛАНЮК Володимир, КРУГЛОВ Іван ВИДОБУВАННЯ СІРКИ У ПЕРЕДКАРПАТТІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	234
КІСІЛЬ Роман, ГЕЛКА Олег ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІМІДЖУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	239
КОЛОСІВСЬКИЙ Назарій КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ІНФРАСТРУКТУРА ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: ДИНАМІКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН	242
КОЛОТИЛО Костянтин СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТОРГІВЕЛЬНОЇ ЛОГІСТИКИ (СУСПІЛЬНО- ГЕОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ)	246
КОНДУРЯН Владислав ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ В СИСТЕМІ РОЗСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РЕФОРМИ АТУ.....	249
КОРНУС Олеся, КОРНУС Анатолій «ПРОСТОРОВІ Й ДЕМОГРАФІЧНІ ВІДМІННОСТІ ПОШИРЕНOSTІ ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ	252
КРАМАРЕНКО Олександр СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЯК РЕСУРС БРЕНДИНГУ МІСТ	256

КУЗИШИН Андрій РЕГІОНАЛЬНІ ТРАЄКТОРІЇ ВИБОРІВ І СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ПІДХІД	261
КУРИШ Тарас ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	267
ЛАЖНІК Володимир ОСНОВНІ МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ГЕОПРОСТОРОВОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ РЕГІОНІВ	271
ЛУЦЮК Володимир СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ УМОВИ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	275
МЕЗЕНЦЕВ Костянтин, ПРОВОТАР Наталія УНІВЕРСИТЕТИ У МІСЬКОМУ ПРОСТОРІ: ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МІСТ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УКРАЇНІ	278
МИРОНЮК Станіслав ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ВИЖНИЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	280
НЕМЕЦЬ Олексій ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	284
ОВЧАРЕНКО Гліб, СЕГІДА Катерина ТЕРИТОРІАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ	289
ОСТАПЕНКО Станіслав АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІЙ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	292
ПАРХОМЕНКО Олександр ВПЛИВ ГЕОГРАФІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ	296
ПЕРХАЧ Оксана, РОВЕНЧАК Іван КРАЄЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ПРИКЛАДІ МАЛОГО МІСТА	299
ПІДГІРНА Валентина, ЗИБАРЕВА Оксана УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	302
ПІДГРУШНИЙ Григорій, ЄЛИСТРАТОВА Леся, АПОСТОЛОВ Олександр, ОСТАПЕНКО Станіслав МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ.....	305
ПОГРЕБСЬКИЙ Тарас ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ GREENFIELD-ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ.....	308
ПУГАЧ Сергій ПРОСТОРОВІ ПОТОКИ, ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ.....	311
САЛІЙ Михайло ГЕОГРАФІЯ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	314
СЕРЖАН Володимир ІНФРАСТРУКТУРНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ	316
СЛИВКА Роман, ГІЛЕЦЬКИЙ Йосип, ЗАКУТИНСЬКА Ірина САМОРЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА ГЕОГРАФІЧНЕ БРЕНДУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ОПІЛЛЯ: СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	320

СМИРНОВ Ігор, ЛЮБИЦЕВА Ольга СВІТОВІ ПРОБЛЕМИ ГЕОЛОГІСТИКИ: ЛОГІСТИКА В АФРИЦІ	324
СМИРНОВ Ігор, ЛЮБИЦЕВА Ольга ГЕОГРАФІЧНА ТОЧКА НА МАПІ: ОСТРІВ БІОКО (БУВШИЙ ФЕРНАНДО-ПО) - ІСТОРІЯ, ГЕОГРАФІЯ, ЕКОЛОГІЯ І ТУРИЗМ	329
СОСНИЦЬКА Ярослав ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗЕРНОВИХ КОРИДОРІВ УКРАЇНИ	333
ТІМІШ Родіка ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	337
ФЛІНТА Павло, ФЛІНТА Катерина ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІЛІЇ КРЕМЕНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЛІСИ УКРАЇНИ	340
ЧЕРВІНСЬКИЙ Андрій МІГРАЦІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОСТОРОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ	342
СУЧАСНА КАРТОГРАФІЯ ТА ГІС ТЕХНОЛОГІЇ. ГІС У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ	
БАКРЕВ Іван, БІЛОУС Юрій ВАЖЛИВІСТЬ ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ АРТИЛЕРІЇ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД.....	345
БІЛОУС Юрій, БІЛОУС Вікторія, ГАНЖА Дарина ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ГРОМАДИ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	348
БОНЧКОВСЬКИЙ Олександр, ЛЕЙБЕРЮК Олександр, ШВАЙКО Володимир ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ БОЙОВИХ ДІЙ НА ЛЕСОВО-ҐРУНТОВІ РОЗРІЗИ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	353
ДАРЧУК Костянтин, КРУЛЬ Данило-Дмитро ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИЙ АНАЛІЗ ЗМІН СТРУКТУРИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ рф	356
КРАКОВСЬКИЙ Станіслав МЕТАКОНЦЕПЦІЇ ЕЛЕКТРОННИХ АТЛАСІВ	360
МЕЛЬНИК Антон, МОРОЗЮК Марина ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГІС ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ СИСТЕМ ГАЗОПОСТАЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ФІЛІЇ ТОВ "ГАЗОРОЗПОДІЛЬНІ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ").....	365
ОСТРОУХ Віталій, ЛЕПЕТЮК Вікторія, ДРОГУШЕВСЬКА Ірина «НАВЧАЛЬНИЙ КАБІНЕТ «Е-КАРТОГРАФІЯ» – ОСВІТНЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА КАРТОГРАФІЧНОГО КОНТЕНТУ»	368
САБАДАШ Володимир ВПЛИВ ПРОМИСЛОВИХ РЕВОЛЮЦІЙ НА ГЕОДЕЗІЮ, ЯК НАУКУ, НА РОЗВИТОК ГЕОДЕЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ПРОФЕСІЮ ГЕОДЕЗИСТА В ЦІЛОМУ	373
СИЗЕНКО Олег ВИПАЛЕНА ЗЕМЛЯ: ДИСТАНЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ ПІРОГЕННОГО УРАЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ ЗА РОКИ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ (2022–2025)	380
СУХИЙ Петро, СЕНДЗІК Юлія ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМИ В МІСТІ ЧЕРНІВЦІ	385
ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН (У ЗВО ТА ЗЗСО)	
SHEVCHENKO Olga SHEVCHENKO, Sergiy SNIZHKO, Sergii ZAPOTOTSKYI, Andrii GOZHUK, Alexander MAHURA, Hanna K. LAPPALAINEN SOFT-SKILLS DEVELOPMENT FOR VE LEARNING: EXPERIENCE OF THE CLUVEX PROJECT ERASMUS+ PROGRAMME.....	388

БЕЗУГЛИЙ Віталій, КОСТАЩУК Іван, ЛИСИЧАРОВА Галина ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В РОЗРОБКУ ПІДРУЧНИКІВ З ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ 8 КЛАСУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	393
БЄЛОВА Наталія ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ЯК ФАКТОР ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЗМІСТУ ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	399
БРАСЛАВСЬКА Оксана ПРОФІЛЬНА ПІДГОТОВКА З ГЕОГРАФІЇ: КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД	402
ГАЛАГАН Олександр, КОВТОНЮК Ольга, КОРОГОДА Наталія, КУПАЧ Тетяна, БРАЙЧЕВСЬКИЙ Юліан ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ДОДАТКОВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНИХ ПОЛЬОВИХ ПРАКТИК СТУДЕНТІВ-ГЕОГРАФІВ КНУТШ	405
ГРЕЧАНЮК Зоряна ГЕЙМІФІКАЦІЯ У ВИКЛАДАННІ ГЕОГРАФІЇ: МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ	409
ГРИГОРІЙЧУК Віталій, ГРИГОРІЙЧУК Мар'яна СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН (НА ПРИКЛАДІ ЗЗСО)	413
ГРИЦЕВИЧ Володимир ПРО ІДЕЮ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ ГЕОГРАФІЇ “ГЕОАНАЛІТИКА В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ”	416
ЗАРУБІНА Антоніна, СІЛЬЧЕНКО Юлія, ЗАРУДНЯ Дар'я ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ТОПОГРАФІЇ ТА ОРІЄНТУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	418
ЗАЯЧУК Мирослав ПРЕДМЕТНІ ОБЛАСТІ ПРОЄКТІВ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	421
ЗЕЛЕНСЬКА Любов НОВІ ЗМІСТОВНІ БЛОКИ В ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІНАХ: ДИСКУСІЯ ЧИ НАГАЛЬНА СПРАВА	426
КОТИК Любов МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	429
КУРИШ Наталія ПРОФЕСІОГРАМА ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ, ЯК ІНДИКАТОР ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ	434
КУРИШ Наталія, ГРИЦКУ Вероніка ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	438
МЕЛЬНИК Людмила, СИРОВЕЦЬ Сергій ОСВІТА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (НА ПРИКЛАДІ ОПП «СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ГЕОГРАФІЯ», ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР)	440
ПОКЛЯЦЬКИЙ Сергій ПРИРОДНИЧІ НАУКИ В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ: РЕФОРМА ТА РЕАЛІЇ	445
ПОРУЧИНСЬКИЙ Володимир, КУЦЕВИЧ Артур ОСНОВНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ УРОКУ З ГЕОГРАФІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	448
РУДЕНКО Валерій, РУДЕНКО Степан ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ РАЙОНІВ	451

УЛІГАНЕЦЬ Сергій, СИРОВЕЦЬ Сергій ІНТЕГРАЦІЯ STEM-ОСВІТИ У ПРОЦЕС ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	453
ЧЕРВІНСЬКА Інна ЦИФРОВІЗАЦІЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ВОЄННОЇ ДОБИ	458
ЯВОРСЬКА Вікторія, СИЧ Віталій, БУЯНОВСЬКИЙ Андрій МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРИРОДНИХ КОМПОНЕНТІВ У КОНТЕКСТІ СТАНДАРТІВ С6 І Е4.....	461
РЕГІОНАЛЬНЕ ТУРИЗМОЗНАВСТВО ТА РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ	
БЕЗУГЛИЙ Віталій, НІКОЛАЄВ Роман ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ: КЕЙС САКСОНІЇ-АНГАЛЬТ	465
ЄМЧУК Тетяна ПРОСТОРОВО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНОГО ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ	469
ЗАЯЧУК Оксана, КРУЛЬ Галина КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ АТМОСФЕРИ В КАВ'ЯРНЯХ ТРЕТЬОЇ ХВИЛІ.....	474
КАЗАКОВ Володимир, ПАЦЮК Вікторія ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ ГІРНИЧОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ.....	477
КАСІЯНИК Ігор, КАСІЯНИК Любов, МАТУЗ Ольга, МАТВІЙЧУК Борис ГЕОТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БАКОТСЬКОЇ ДЕСТИНАЦІЇ.....	482
КОСТАЩУК Володимир ІНТЕНСИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ЗАКОРДОННОГО ТУРИЗМУ МІЖ ЧЕРНІВЕЦЬКОЮ ОБЛАСТЮ ТА КРАЇНАМИ СВІТУ У 2000-2021 РОКАХ	485
ЛАШКО Богдан РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА АТЕСТАЦІЯ СОКИРЯНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	488
НАКОНЕЧНИЙ Костянтин, ПАЛАМАРЮК Марія ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	492
РУДАКЕВИЧ Іван, ГАВРИШОК Богдан РИМО-КАТОЛИЦЬКІ СВЯТИНІ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	495
СЕМЕНЮК Лариса РЕКРЕАЦІЯ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК: РОЛЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	499
СМИК Оксана, ЄРЕМІЯ Ганна РОЛЬ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ У ФОРМУВАННІ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ	503
ТАНГЕР Максим, БУЧКО Жанна ТУРИСТИЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЄВРОРЕГІОНІВ: ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА МОДЕЛІ РОЗВИТКУ	507
ТРОФИМЕНКО Єгор, БЕЗУГЛИЙ Віталій СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ МУЗЕЙНОГО ТУРИЗМУ ДНІПРА В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ	510
ФЛІНТА Наталія, ГАВРИШОК Богдан ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ГРОМАДИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ М. ТЕРНОПОЛЯ	515
ЯЧНЮК Марина, КОЛЕСНИК Анастасія УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ СЕРВІСУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ RIVOLI ЗА МОДЕЛЛЮ SERVQUAL.....	520

ГЕОГРАФІЧНА НАУКА ОЧИМА ЮНИХ НАУКОВЦІВ

БЕЛІК Олександр ГЕОПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ УРБОЛАНДШАФТІВ МІСТА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	523
БІЛОКУЧМА Дмитро ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКТОР У ПРОСТОРОВИХ ДИСПРОПОРЦІЯХ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ВИЖНИЦЬКОГО РАЙОНУ	528
ГОЛУНГА Анна ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ МІСЬКІЙ ГРОМАДІ	532
ЗАБЛОТОВСЬКА Ірина ДО ПИТАННЯ ПРО ПЕРЕБІГ УРБАНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	534
ІВАНОВ Руслан, НИКОЛАЄВ Андрій ТРОПІЧНІ НОЧІ МІСТА ЧЕРНІВЦІ	537
КАРА Аполлінарія ДЕФІНІЦІЯ «ІНКЛЮЗИВНІСТЬ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ»	540
КЛАПІЙЧУК Олександра, БОДНАРЮК Олександра ПРОСТОРОВО-ЧАСОВІ ЗМІНИ ТРИВАЛОСТІ СОНЯЧНОГО СЯЙВА У РІВНИННИХ УМОВАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	542
ЛОПУШНЯК Любомир, ЛОПУШНЯК Маріош СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЗАШКІЛЛЯ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ БУКОВИНСЬКОЇ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ)	545
МОЛДОВАН Олександра, ПАСІЧНИК Микола РУСЛОВІ ТА ЕКСИСТЕМНІ ЗМІНИ ДНІПРА ПІСЛЯ РУЙНУВАННЯ КАХОВСЬКОГО ОДОСХОВИЩА	549
НАДЄЇНА Ганна ПОНЯТТЯ «ЕКСКУРСІЯ» В ТУРИЗМІ»	552
НАДЄЇНА Марія КАТЕГОРІЯ «ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ» В СУСПІЛЬНІЙ ГЕОГРАФІЇ»	554
ОСТАШЕК Петро ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОМЕРЕЖ В МЕЖАХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ БАНИЛІВСЬКОЇ ТГ)	556
ХІЛЬКО Богдан ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ МІСТА ШЛЯХОМ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ НА ПРИКЛАДІ МІСТА ОЛЕКСАНДРІЯ.....	559
ЧЕРНУШЕНКО Домініка СУТНІСТЬ КОНЦЕПЦІЇ «МІСТО В МІСТІ»	562
ЯНКОВСЬКА Богдана СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕРЕГОМЕТСЬКОЇ ТГ.....	564

Періодично у закладах відвідувачам презентують новинки, проводять дегустації вин за участю знаних сомельє. Для барист постійно відбуваються капінги, навчання, тренінги для підвищення їхньої професійності. Найкращі з них беруть участь у Міжнародних конкурсах.

Отже, кав'ярні третьої хвилі сьогодні ще утверджуються на ринку ресторанних послуг. Враховуючи те, що сучасна молодь надзвичайно креативна та продукує іноді здавалось би нездійсненні ідеї, втілення яких може бути корисним закладам харчування, можна передбачити, що кав'ярні третьої хвилі ще не досягли піку свого розвитку в Україні.

Список використаних джерел:

1. Кав'ярні третьої хвилі. URL: <https://papakava.ua/ua/blog/kavarni-tretoi-hvili>

УДК: 338.48

ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ ГІРНИЧОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Володимир КАЗАКОВ

кандидат географічних наук, доцент,

найкращий гід України 2021 року за версією Ukraine Tourism Awards,

завідувач кафедри туризму та економіки;

Криворізький державний педагогічний університет

м. Кривий Ріг, Україна

vl.kazakov@gmail.com

Вікторія ПАЦЮК

Кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та економіки;

Криворізький державний педагогічний університет

м. Кривий Ріг, Україна

viktoriia.patsiuk@gmail.com

Анотація. У статті представлено результати системного аналізу ресурсного потенціалу, розміщення та можливого облаштування туристичних маршрутів на основі гірничих об'єктів індустриальної спадщини України. Визначено 13 тематичних маршрутів гірничої спадщини України. Результати дослідження сприяють формуванню туристичних кластерів, збереженню гірничої індустриальної спадщини та розвитку культурно-освітнього туризму в Україні.

Ключові слова: індустриальна спадщина, гірнича спадщина, туристичні маршрути гірничої спадщини України.

V. Kazakov, V. Patsiuk. Tourist routes of mining heritage in Ukraine.

Summary. The article presents the results of a systematic analysis of the resource potential, distribution, and possible organization of tourist routes based on mining industrial heritage sites in Ukraine. Thirteen thematic mining heritage routes in Ukraine have been identified. The results of the study contribute to the formation of tourist clusters, the preservation of mining industrial heritage, and the development of cultural and educational tourism in Ukraine.

Keywords: industrial heritage, mining heritage, mining heritage tourist routes in Ukraine.

Гірнича спадщина України є важливою складовою національної індустріальної спадщини, що відображає багатовікову історію розвитку видобувної промисловості, формування робітничих поселень і становлення техногенного ландшафту. Сьогодні активізується питання подальшої інтеграції гірничих об'єктів до сфери туризму, зважаючи на їх можливий вплив на культурний, освітній та економічний розвиток території. Створення туристичних маршрутів гірничої спадщини сприяє популяризації індустріальної культури, переосмисленню минулого через призму сталого розвитку та збереженню ідентичності регіонів, які тривалий час асоціювалися лише з промисловим виробництвом.

У дослідженні подані результати аналізу ресурсного потенціалу, розміщення та можливого облаштування туристичних маршрутів, де головними є гірничі об'єкти індустріальної спадщини України. Основні положення доповіді були очно представлені на 19-му Конгресі Міжнародного комітету зі збереження індустріальної спадщини (ТІССІН) у місті Кіруна, Швеція, 24–30 серпня 2025 року [3] та у 2024 на IV Міжнародній науково-практичній конференції «Геотуризм: практика і досвід» [4].

Зазвичай гірничодобувні, гірничопромислові, постгірничопромислові регіони сприймаються як території з надзвичайно напруженою екологічною ситуацією, сильно порушеними ландшафтами (бедлендами), непривабливі для життя, для розвитку різних видів економічної діяльності [2]. Однак, згідно концепції та цілей сталого розвитку, можна змінити таке різко негативне сприйняття, завдяки збереженню та подальшій ревіталізації їх індустріальної спадщини, що згодом відображається на деверсифікації розвитку економіки цих регіонів, активізації їх культурно-креативних індустрій та розвитку туристичної діяльності.

Геологічне різноманіття території України створило умови для розробки численних родовищ корисних копалин. Основні етапи освоєння родовищ відбувалися у XIX та XX століттях. У цей період виникла велика кількість об'єктів індустріальної спадщини, що збереглися до наших днів у місцевостях та цілих регіонах, де розроблялися різні типи корисних копалин.

Індустріальна спадщина гірничих регіонів України досліджувалася за такою методикою: аналіз родовищ корисних копалин, що нині розробляються; збір і обробка інформації про гірничі об'єкти; польові дослідження; ідентифікація об'єктів промислової спадщини та оцінка їхнього стану; визначення підходів до їхньої ревіталізації та збереження; визначення туристичного потенціалу гірничих об'єктів і гірничопромислових ландшафтів.

Важливою особливістю є виняткове різноманіття геологічних формацій, що складають територію України від архею до четвертинних відкладів – відображаючи широкий спектр тектонічних, осадових і магматичних процесів. Промислове освоєння здійснюється понад 2000 підприємствами гірничодобувної, збагачувальної та переробної промисловості більш ніж на 3500 родовищах.

Гірничу індустріальну спадщину представлена наступними категоріями окремих об'єктів і ландшафтів (просторів): кар'єри, відвали, провалля і мульди просідання шахт, підземні шахти, хвостосховища, дробильні установки, збагачувальні фабрики, відкотні залізниці, робітничі селища, цвинтарі гірників, пам'ятники індустріальної тематики, окремі технічні об'єкти, екземпляри техніки тощо. У більшості випадків формуються гірничі кластери – поєднання кількох категорій гірничих об'єктів. Цей чинник дозволяє також комплексно підійти до розробки туристичних маршрутів та розвитку вже туристичних кластерів.

Дослідження індустріальної спадщини територій видобутку корисних копалин в Україні дало змогу виокремити 13 видів сировини, які стали основою розвитку гірничої промисловості. Деякі з цих ресурсів уже не розробляються, тоді як інші й досі експлуатуються. У місцях, де видобуток припинено або призупинено, промислові об'єкти були залишені, але збереглися.

Це дозволило класифікувати об'єкти індустріальної спадщини залежно від типу корисних копалин. Оскільки більшість родовищ корисних копалин в Україні пов'язані з певними типами геологічних структур, з'явилася можливість визначити тематичні маршрути гірничої спадщини. Ці маршрути мають регіональний характер, власну історію, відмінні технології видобутку, типи продукції та специфічні особливості об'єктів індустріальної спадщини.

Пропонується розуміти тематичні маршрути гірничої спадщини як такі, що охоплюють історичні, технічні та культурні об'єкти, пов'язані з видобутком і переробкою корисних копалин.

Географічний аналіз розподілу родовищ корисних копалин дозволив виділити три великі регіони України, де концентруються різні типи об'єктів гірничої індустріальної спадщини: Карпатський, Поліський та Дніпровський (рис. 1).

Рис. 1. Тематичні маршрути гірничої спадщини України (розроблено авторами)

Маршрут №1. Залізний маршрут (Горішні Плавні – Петрове – Кривий Ріг). Найбільш вагомими районами видобутку залізної руди є Кременчуцький залізорудний район (м. Горішні Плавні) та Криворізький залізорудний басейн (м. Кривий Ріг). Видобуток залізної руди ведеться з 1881 року відкритим способом і шахтами. У місті Кривий Ріг, було ідентифіковано та задокументовано понад 200 об'єктів промислової спадщини: 45 старих кар'єрів та 64 відвали віком понад 100 років; 8 хвостосховищ; 15 зон обвалення та зон зрушення шахт; підземний тунель

на річці Саксагань; 4 штучні каньйони на річках Інгулець та Саксагань; руїни 50 старих шахт; 12 відкритих стволів шахт; штольні тощо [1].

Маршрут №2. Бурштиновий маршрут (Волинська та Рівненська області). Відомі родовища бурштину в Україні нині охоплюють тисячі квадратних кілометрів на Поліссі. Видобуток здійснюється з використанням відкритої технології. На місцях видобутку бурштину утворилася велика кількість малих кар'єрів, ям та порожніх земель. Бурштиновий музей – єдиний у своєму роді музей в Україні, розташований у місті Рівне. Відкрито його у 2010 році.

Маршрут №3. Нафтовий маршрут (Передкарпаття). Головним кластером на маршруті є місто Борислав, де видобуток нафти ведеться з 1853 року. Основні об'єкти промислової спадщини вздовж маршруту включають три музеї промисловості: музей нафти та газу в місті Борислав, музей Галицької нафтогазової промисловості в селищі Пнів, діючі та збережені нафтові вишки, споруди на місці озокеритової шахти; а також природні нафтові поклади – місця, де сира нафта виходить на поверхню.

Маршрут №4. Соляний маршрут (Карпати). В Україні видобували два види солі: кам'яна сіль у Солотвино (Закарпаття), калійна – у містах Калуш (Івано-Франківська область) та Стебник (Львівська область). Промислова спадщина тут дуже різноманітна та багата і включає старі шахти, відстійники, виробничі будівлі, стара солеварня в місті Дрогобич, кар'єри та штучні соляні озера. Ревіталізація цих об'єктів ще не проводилася, більшість з них або збережені, або залишені.

Маршрут №5. Буровугільний маршрут (Правобережжя Дніпра). В Україні родовища бурого вугілля зосереджена в Дніпровському буровугільному басейні. На сьогодні всі ділянки видобутку бурого вугілля кинуті або законсервовані. Основні об'єкти промислової спадщини включають: кар'єри (часто затоплені озерами), відвали, покинуте гірниче обладнання, виробничі будівлі, розібрані шахтні об'єкти. Головні кластери – міста Олександрія, Багачеве та Коростишів.

Маршрут №6. Урановий маршрут (Кропивниччина та Січеславщина). В Україні налічується багато родовищ урану. Деякі з них уже вичерпані, і підприємства припинили діяльність. Індустріальна спадщина уранової галузі представлена такими об'єктами: шахти, відвали, провалля на місцях шахт, відкотні залізниці, радіоактивні відстійники в містах Жовті Води та Кам'янське. Головні кластери уранової індустріальної спадщини розташовані у містах Смолине, Кропивницький, Жовті Води та Кам'янське.

Маршрут №7. Гранітний маршрут (Правобережжя Дніпра). Основні родовища в Україні розташовані в межах Українського щита: Янцівське (Запорізька область), Токівське (Січеславщина), Коростишівське (Житомирська область), Карачунівське (Кривий Ріг), Капустинське (Кропивниччина) тощо. Основні об'єкти промислової спадщини – кар'єри з озерами та відвали.

Маршрут №8. Кам'яновугільний маршрут (Львівська область). Станом на сьогодні вугільні шахти України, що не постраждали від військових дій, розташовані у Львівській та Волинській областях. Деякі з них уже не функціонують. Розташовані дуже компактно, утворюючи кластер. Основні об'єкти промислової спадщини включають: шахти, відвали та залізниці.

Маршрут №9. Титановий маршрут (Вільногірськ – Іршанське). Ресурсна база титану України налічує понад 40 родовищ. Титан видобувають переважно

поблизу міста Вільногірськ (Дніпропетровська область) та смт. Іршанськ (Житомирська область). Об'єкти промислової спадщини в цьому регіоні включають величезні кар'єри, відвали та промислові майданчики та відстійники.

Маршрут №10. Сірчаний маршрут (Львівська область). Основні запаси сірки в Україні зосереджені у Львівській області. Видобуток сірки ведеться з 1958 року. Основні об'єкти індустріальної спадщини включають: кар'єри, рекультивовані відвали, підземні плавильні майданчики сірки, гірничу техніку, хвостосховища та руїни Яворівського хімічного комбінату.

Маршрут №11. Марганцевий маршрут (Покров – Марганець). В Україні марганцева руда видобувається переважно відкритим способом у кар'єрах, а також підземним способом у шахтах (шахти міста Марганець єдині у Європі). Основні кластери індустріальної спадщини, розташовані в містах Покров та Марганець включають старі та сучасні кар'єри, рекультивовані відвали, шахти в місті Марганець, промислові відстійники та два гірничо-збагачувальні комплекси.

Маршрут №12. Базальтово-андезитовий маршрут (Рівненська та Закарпатська області). Найвідоміші родовища розташовані в районі сіл Базальтове, Берестовець та Новий Берестовець. Унікальність цих родовищ полягає в стовпчастій структурі базальту. На Закарпатті видобувають андезити. Об'єкти індустріальної спадщини включають кар'єри, відвали та переробні заводи.

Маршрут №13. Гіпсовий маршрут (Поділля). Родовища гіпсу зосереджені переважно в двох великих регіонах: Донбасі та Поділлі. Через російську військову агресію на сході України видобуток гіпсу в Донецькій області припинено. На Поділлі гіпс розробляють на кількох родовищах. Об'єкти промислової спадщини тут включають кар'єри, відвали та збагачувальні підприємства.

Певні гірничі об'єкти несистемно (окрім Кривого Рогу) і епізодично вже долучаються до туризму. Всі виділені маршрути можна брати у розробку та апробацію у практичному туризмі, проектування туристичних кластерів.

Список використаних джерел:

1. Patsiuk V., Kazakov V. Industrial heritage as a resource for sustainable development of industrial regions: the case of Kryvyi Rih. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2025. 1/2 (92/93). С. 22-28. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2025.92-93.3>
2. Patsiuk V.S., Ostapchuk I.O., Kazakov V.L. Mining tourism as a guarantee of sustainable development of industrial regions (on the example of Kryvyi Rih region). 4rd International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters. (Kryvyi Rih, Ukraine, 22.05.2023 – 26.05.2023). 2023. URL: DOI 10.1088/1755-1315/1254/1/012131
3. TICCIIH 2025 Kiruna. Heritage in action. <https://ticcih2025-kiruna.se/>
4. Казаков В., Пацюк В. Тематичні маршрути індустріальної спадщини розробок корисних копалин України. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Геотуризм: практика і досвід». Львів: Каменярь, 2024. С. 12-13.

Наукове видання

**«ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ,
ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА:
ІСТОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА»**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені
Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри Географії України та регіоналістики
(м. Чернівці, 31 жовтня - 2 листопада 2025 р.)

Редакційна колегія:

*Джаман В.О., Джаман Я.В., Заблотовська Н.В., Заячук М.Д.,
Костащук В.І., Костащук І.І., Костенюк Л.В., Паланичко О.В.,
Пасічник М.Д., Ющенко Ю.С.*

Літературна редакторка

Колодій О.В.

Технічна редакторка

Кудрінська О.М.

Підписано до друку 05.12.2025. Формат 60х 84/16.

Папір офсетний. Друк цифровий.

Ум.-друк. арк. 31,1,6. Обл.-вид. арк. 33,4. Зам. 3-010п..

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету
58002, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.